

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETAS

486-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2013 M. SAUSIO 16, 17 D.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „II bendrosios rinkos aktas. Drauge už naująjį augimą“

(COM(2012) 573 final)

(2013/C 76/05)

Pranešėjas **Martin SIECKER**

Bendrapranešėjai **Benedicte FEDERSPIEL** ir **Ivan VOLEŠ**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2012 m. gruodžio 19 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „II bendrosios rinkos aktas. Drauge už naująjį augimą“

COM(2012) 573 final.

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2013 m. sausio 8 d. priėmė savo nuomonę.

486-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2013 m. sausio 16–17 d. (sausio 16 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 162 nariams balsavus už, 24 – prieš ir 18 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetas primena, kad bendroji rinka yra vienas pagrindinių Europos integracijos variklių, galintis atnešti tiesiogiai juntamos naudos Europos suinteresuotiesiems subjektams ir skatinti tvarų Europos ekonomikos augimą. Todėl veikianti, į ateitį nukreipta bendroji rinka dabartinėmis ekonomikos krizės sąlygomis yra ne tik pageidautina, bet ir iš esmės būtina kuriant politinę ir ekonominę Europos Sąjungos ateitį.

1.2 Besitęsiančios ekonomikos krizės sąlygomis ir atsižvelgiant į finansinių rinkų nereguliavimo poveikį valstybių narių biudžetams, realiajai ekonomikai, skurdui ir užimtumui ES ⁽¹⁾, optimistinis Komisijos tonas komunikate dėl bendrosios rinkos įgyvendinimo yra nederamas. EESRK manymu, Komisija per

mažai dėmesio skyrė neplanuotam neigiamam šalutiniam bendrosios rinkos poveikiui. PES piliečiai gali neigiamai vertinti pernelyg atvirą ir demonstratyvų išankstinių sėkmės deklaravimą. Todėl užuot suteikus naują postūmį bendrajai rinkai, ji ir toliau gali būti nepakankamai vertinama. Komisijos požiūris turėtų būti realistiškesnis, o komunikavimo tonas nuosaikesnis.

1.3 Geresniam bendrosios rinkos veikimui pagal ankstesnes ir naujas gaires kelia pavojų milžiniškas nedarbo lygio padidėjimas iki 28 milijonų bedarbių, ypač palietęs ES jaunimą. Bankrutavo šimtai tūkstančių MVĮ, o 120 milijonų piliečių, t. y. 25 proc. ES gyventojų gresia skurdas ir atskirtis. Tai turėjo didžiulį poveikį paklausai ir vartojimui ES. Be pagrindinių veiksmų, ES ir valstybės narės turi dėti daugiau pastangų finansų, ekonomikos ir biudžetų krizei įveikti ir išlaisvinti bendrosios rinkos potencialą.

⁽¹⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-03122012-AP/EN/3-03122012-AP-EN.PDF

1.4 EESRK ragina Parlamentą, Komisiją ir Tarybą veikti greitai, tačiau nepakenkiant kokybei, jei norima užtikrinti, jog šie pasiūlymai dėl teisės aktų būtų priimti iki Parlamento ir Komisijos kadencijos pabaigos 2014 m. pavasarį. EESRK labai pageidautų, kad būtų skubiai įgyvendintos komunikate siūlomos bendrosios rinkos valdymo priemonės, užtikrinančios geresnį ES taisyklių įgyvendinimą apskritai.

2. Bendrosios pastabos dėl „Siekiant labai konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos“

2.1 Komisija apibrėžė antrąjį Bendrosios rinkos akto (toliau - BRA) etapą, nurodydama 12 naujų pagrindinių priemonių bendrosios rinkos veikimui pagerinti. EESRK palankiai vertina tai, kad su juo buvo konsultuojamasi dar viešai nepaskelbus komunikato ir kad Komisija atsižvelgė į kai kurias Komiteto rekomendacijas dėl II BRA. Tačiau apgailestauja, kad šiuo atveju nebuvo oficialių viešų konsultacijų, o neoficialios konsultacijos su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais buvo netolygios.

2.2 Nepaisant teigiamo bendrosios rinkos poveikio ekonomikos augimui ir naujų darbo vietų kūrimui nuo jos sukūrimo pradžios, iki šiol rinkos dalyviai, ar tai būtų verslininkai, darbuotojai, vartotojai ar piliečiai, negali pasinaudoti visomis jos teikiama galimybėmis. Komisija mini papildomus 2,77 mln. naujų darbo vietų, tačiau nieko nesako apie abejotina dalies šių darbo vietų kokybę⁽²⁾. Vienok žinome, kad nuo 2008 m. pavasario, kai ekonomikos krizės padariniai buvo jaučiami visoje Europoje, prarasta apie 10 mln. darbo vietų ir panašu, kad ši tendencija tęsiasi iki šiol⁽³⁾.

2.3 Nors Komisija nurodo pagrindinius principus (geresnio reglamentavimo darbotvarkė, Europos nebuvimo kaina ir kt.), tačiau ne visada aišku, kurių veiksmų visose Europos institucijose reikėtų imtis pirmiausia. Pavyzdžiui, kalbant apie darbuotojų judumą, Komisija skelbia su EURES portalu susijusių iniciatyvą, tačiau kitos pagrindinės šios srities priemonės, pavyzdžiui, tarpvalstybinis profesinių kvalifikacijų pripažinimas arba Europos įgūdžių pasas, iki šiol laukia Tarybos sprendimo.

2.4 EESRK nuomone, Komisija per mažai dėmesio skyrė neplanuotam neigiamam šalutiniam bendrosios rinkos poveikiui. ES finansinių rinkų reguliavimas yra per silpnas gerai priežiūrai užtikrinti ir užkirsti kelią verslo praktikai, kurios tikslas -

tenkinti trumpalaikius privilegijuotos investuotojų grupės interesus. Įmonių valdymo tobulinimui būtina skirti daugiau dėmesio. Pirmąjį svarba turėtų būti teikiama skaidrumui ir atskaitomybei gerinti, jei norima užtikrinti, kad bendroji rinka skatintų plėtoti tokią teisinę terpę, kurioje būtų paisoma teisėtų visų investuotojų interesų.

2.5 Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Komisija tvirtai įsitikinusi, jog šie naujieji 12 svertų paskatins augimą, užimtumo lygio kilimą ir didesnę pasitikėjimą bendrąja rinka. EESRK nuomone, bendrosios rinkos kūrimo istorija rodo, kad kai kurios praityje įgyvendintos priemonės buvo labai veiksmingos trumpuoju laikotarpiu. Pernelyg atviras ir demonstratyvus išankstinis sėkmės deklarasavimas ES piliečių gali būti vertinamas neigiamai, ypač jei nėra tvirtų poveikio vertinimu pagrįstų įrodymų. Todėl užuot suteikus naują postūmį bendrajai rinkai, ji ir toliau gali būti nepakankamai vertinama⁽⁴⁾. Komisijos požiūris turėtų būti realistiškesnis, o komunikavimo tonas nuosaikesnis.

2.6 Kalbant apie žalos atlyginimą ir vykdymo užtikrinimą, BRA I ir II, deja, neakcentuojama pasitikėjimo vykdymo užtikrinimo teisių atžvilgiu svarba. EESRK ir toliau nekantraudamas laukia, kol bus galima pasinaudoti veiksmingu Europos vartotojų kolektyvinio žalos atlyginimo mechanizmu. Nors rinkų liberalizavimas ir konkurencijos didinimas yra pagrindiniai bendrosios rinkos politikos tikslai ir atlieka svarbų vaidmenį sudarant vartotojams laisvo pasirinkimo galimybę, jiems taip pat būtinas tvirtas, su prekių ir paslaugų pirkimu susijusių apsaugomųjų teisių pagrindas ir veiksmingas šių teisių įgyvendinimo užtikrinimas. Atsižvelgiant į tai, kad kelete studijų padaryta išvada, jog stringa kai kurių ES priemonių įgyvendinimas, o vykdymo užtikrinimas yra palyginti silpnas, EK turi pagalvoti apie naujas privalomas vykdymo užtikrinimo priemones, ypač tarpvalstybinių situacijų atvejais.

2.7 Gaila, kad iš 12 iniciatyvų tik viena priskiriama prie vartotojams skirtų priemonių, nepaisant to, kad keletas svertų daro didelį poveikį Europos vartotojų kasdieniam gyvenimui⁽⁵⁾. Tikimės, jog tai neatspindi Komisijos bendro požiūrio į vartotojų politiką. Svarbu, kad požiūris būtų platus ir kad į vartotojus būtų žiūrima ne kaip į verslo politikos priedą, bet kaip į savarankiškus dalyvius, siekiant sukurti tokią bendrąją rinką, kuri būtų naudinga visiems (plg. M. Monti ir L. Grech pranešimus). EESRK sutinka su Komisijos nuomone, kad dar neišnaudotas visas bendrosios rinkos potencialas, nors jau buvo pateikta 50 pasiūlymų ir pirmųjų 12 svertų. Tačiau vartotojų atžvilgiu Komisija galėtų ir turėtų daugiau akcentuoti, jog vartotojams

⁽²⁾ FLASH-IT, Policy Research Alert 5 – Employment, 2012 m. spalio mėn.

⁽³⁾ Eurostat naujienų biuletenis, 2012 m. spalio 31 d.

⁽⁴⁾ 2010 m. Mario Monti: „Būtų paplautas visos ES ekonominės integracijos, augimo ir užimtumo pamatas tuo metu, kai kylant naujoms galingsoms valstybėms ir dideliems aplinkos apsaugos uždaviniams darni ES, kuriai rūpi piliečių interesai ir veiksmingas pasaulinis valdymas tampa kaip niekad reikalinga“.

⁽⁵⁾ 2012 m. birželio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Bendrosios rinkos aktas. Tolesni augimo skatinimo veiksmai“

palankios iniciatyvos yra pirmosios svarbos, kaip EESRK jau yra nurodęs savo ankstesnėje nuomonėje ⁽⁶⁾.

2.8 EESRK taip pat stebina tai, jog šiame komunikate nepakankamai suvokiama socialinė partnerystės svarba. Nepavyks atkurti pasitikėjimo, jei socialiniai partneriai bus įtraukti tik į Užimtumo generalinio direktorato politikos sritį. Su socialiniais partneriais taip pat reikia konsultuotis ir Rinkos generalinio direktorato veiklos srityje.

2.9 Kaip EESRK nurodė savo ankstesnėse nuomonėse, bet kokius pasiūlymus dėl vartotojų tarpvalstybinių sandorių reikėtų rengti laipsniškai, pradedant tarptautinėmis įmonių tarpusavyje pasirašomomis pirkimo-pardavimo sutartimis (verslas verslui (B2B)), kurios būtų bandomosios. Kol bus priimtas koks nors pasiūlymas dėl įmonių sandorių su vartotojais (verslas vartotojui (B2C)), nereikėtų vykdyti jokių kitų neprivalomo pobūdžio iniciatyvų tarptautinių pirkimo-pardavimo sutarčių srityje.

3. Pirmieji dvylika svertų ir jų trūkumai. Dabartinė padėtis

3.1 Komisija jau pateikė 11 iš 12 pasiūlymų dėl teisės aktų dėl svarbiausių priemonių, ir EESRK dėl šių pasiūlymų jau yra priėmusi nuomones ⁽⁷⁾. EESRK ragina Parlamentą, Komisiją ir Tarybą veikti greitai, tačiau nepakenkiant kokybei, kad užtikrintų, jog šie pasiūlymai dėl teisės aktų būtų priimti iki Parlamento ir Komisijos kadencijos pabaigos 2014 m. pavasarį. Valstybės narės turėtų tinkamai įgyvendinti ir vykdyti priimtus teisės aktus, taip užtikrinamos vienodos veiklos sąlygas, o nepagrįstos ir diskriminuojančios kliūtys turi būti panaikintos, jei norima, kad bendroji rinka deramai veiktų.

3.2 M.Mončio II reglamento atšaukimas neišsprendžia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimais dėl darbuotojų komandiravimo sukurtų problemų. Būtina rasti išeitį iš dabartinės padėties, kadangi tai trukdo darbuotojams įgyvendinti visas savo teises. Komisija turėtų užtikrinti, kad ekonominės laisvės neapribotų pagrindinių socialinių teisių. Komisija turėtų svarstyti pasiūlymą prie ES steigimo sutarčių pridėti socialinės pažangos protokolą. Toks protokolai išaiškintų santykį tarp pagrindinių socialinių teisių ir ekonominių laisvių, patvirtindamas, kad bendroji rinka nėra savaiminis tikslas ir buvo kuriama, kaip priemonė visų ES gyventojų socialinei pažangai užtikrinti (veiksmingai įgyvendinant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo suvestinės redakcijos 3.3 straipsnis). Taip pat būtų aišku, jog ekonominės laisvės ir konkurencijos taisyklės negali būti svarbesnės už pagrindines socialines teises ir socialinę pažangą ir negali būti aiškinama, kad jos suteikia įmonėms

teisę išvengti valstybių narių socialinių ir darbo teisės įstatymų ir praktikos ar juos apeiti, ar jomis naudotis nesąžiningos atlyginimų ir darbo sąlygų konkurencijos tikslais.

3.3 EESRK nustatė nemažai priemonių, kurios nebuvo įtrauktos į I BRA ir kurios, jo nuomone, padėtų padidinti piliečių pasitikėjimą. Tarp tokių iki šiol neįtrauktų priemonių yra autorių teisių direktyvos peržiūra, autorių teisių mokesčiai, tinklo neutralumas, socialinės pažangos protokolai, mikroįmonės ir šeimos įmonės, priemonės naujų bendrovių steigimui ir esamų įmonių plėtimui paremti, pernelyg didelis išsiskolinimas, tarpbankiniai lėšų pervedimai, siekiant pagerinti Bendros mokėjimų eurais erdvės (SEPA) veikimą.

4. Dvylika naujų svertų

4.1 Transportas

EESRK pritaria priemonėms, skirtoms gerinti bendrosios rinkos jungtis geležinkelio, jūrų ir oro transporto srityse, tačiau mano, jog trūksta holistinio požiūrio, kadangi Komisijos pasiūlyme nėra numatyta priemonių prekių vežimo geležinkeliais paslaugų, kelių transporto, kuris yra didžiausias prekių ir keleivių vežimo segmentas, ir daugiarūšio transporto, kaip būdo vežimo efektyvumui optimizuoti, srityse.

4.1.1 Geležinkelio transportas

Taip kaip apibūdinamas ir ginamas geležinkelio transporto privatizavimas neatspindi būtinumo svarbiuose Europos regionuose atsižvelgti ne tik į grynai ekonomines priežastis, bet ir į kitas priežastis, būtinas viešajam transportui išsilaikyti. Siekiamas vien pelno, geležinkelių transporto sistemos gali visiškai prarasti savo viešąją funkciją. Nepakanka privatizavimo sėkmę ar nesėkmę vertinti tik pagal sutaupytas lėšas. Pirmiausia turėtų būti galvojama apie kokybę ir darbuotojų bei keleivių saugumą.

4.1.2 Vandens transportas

Norint sukurti tikrą laivybos bendrąją rinką turi būti sudarytos tokios pačios sąlygos kaip ir kitoms transporto rūšims. O tai reiškia, kad reikia ryžtingai eiti prie administracinių, t.y. muitinės, taisyklių supaprastinimo, bet tik laivybai ES viduje. Bendrijos prekėms turėtų būti taikomos kitos taisyklės nei trečiųjų šalių prekėms (ypač elektroninių deklaracijų naudojimas), kad būtų sumažinta biurokratija, o atsakomybė tektų vežėjams. Iš esmės, nereikėtų pakartotinai tikrinti prekių kitame paskirties uoste, jei jos jau patikrintos jų įvežimo į ES uoste.

⁽⁶⁾ OL C 299, 2012 10 4, p. 165.

⁽⁷⁾ OL C 24, 2012 1 28, p. 99.

Tai taip pat padėtų, pirma, sukurti jūrų transportą be kliūčių ES teritorijoje ir, antra, sukurti jūrų greitkelius - pagrindinius jūrų kelius tarp ES uostų, kartu naudojant kitas transporto rūšis. EESRK dabartiniu metu rengia nuomonę dėl „Mėlynojo augimo“ ir pateiks savo pragmatiškus pasiūlymus 2013 m. pradžioje.

4.1.3 Oro transportas

Pripažindamas priemonių, skirtų spręsti dabartinę Europos oro erdvės susiskaidymo problemą, svarbą, EESRK apgailestauja, kad dar nepersvarstytas reglamentas, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju. Ši ES teisės aktų reikia aiškiau išdėstyti ir atnaujinti jo taikymo sritis ir kai kurių bendrųjų nuostatų aiškinimo atžvilgiais. EESRK taip pat ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo būtų reikalaujama, kad oro bendrovės garantuotų visų keleivių apsaugą oro bendrovių bankroto atveju ir kad būtų imamasi priemonių prieš nesąžiningų sutarčių plitimą, bilietų kainodaros skaidrumo trūkumą ir sunkumus, su kuriais susiduria keleiviai, norėdami gauti žalos atlyginimą, įpareigodamas oro bendroves dalyvauti AGS (alternatyvaus ginčų sprendimo) sistemose ir laikytis kompetentingų nacionalinių kelionių lėktuvu institucijų sprendimų.

4.2 Energetika

Daugelyje valstybių narių dėl konkurencijos nebuvimo kol kas nėra galimybių pasirinkti energijos tiekėjo. Europoje dar reikia užtikrinti paslaugų prieinamumą, kokybišką skundų nagrinėjimą, galimybę palyginti pasiūlymus ir kainas, lengvai pakeisti tiekėjus, taip pat tarifų ir sutarčių sąlygų skaidrumą. EESRK ragina Komisiją ir Tarybą atidžiai prižiūrėti nacionalines mažmenines energijos rinkas ir prireikus imtis skubių priemonių, kad būtų užtikrintas piliečiams naudingo trečiojo energetikos dokumentų rinkinio efektyvus įgyvendinimas. Svarbu, kad valstybės narės perkeltų atitinkamas šių dokumentų rinkinio nuostatas į savo nacionalinę teisę tokiu būdu, kad būtų apsaugoti pažeidžiami piliečiai ir užkirstas kelias energijos nepritekliui. Vartotojų dalyvavimas yra būtina sąlyga, kad pažangusis skaitiklis būtų sėkmingai įgyvendintas, nes tai gali padėti užtikrinti energijos naudojimo efektyvumą. Tačiau dar lieka daug neišspręstų klausimų, pavyzdžiui, ar galima nauda svarbesnė už vartotojams tenkančias sąnaudas ir duomenų apsaugos klausimus. Šios problemos turėtų būti sprendžiamos kuo greičiau, nes tai svarbu visiems energijos vartotojams.

4.3 Piliečių judumas

Komisija tvirtai remia judumą. Tačiau judumas nėra savaiminis tikslas. Apsispręsti palikti gimtuosius namus žmonėms sunku, ir ne visada galima palyginti su JAV. Samdomi darbuotojai ir

savarankiškai dirbantys asmenys, kurie vis tik ryžtasi vykti į kitą šalį, dažnai susiduria su tokiomis problemomis kaip jų kvalifikacijos nepripažinimas, ilgos darbo valandos, prastos darbo sąlygos, diskriminacija, nesąžiningas elgesys su jais ir kalbos barjeras. Europos aktyvi darbo rinkos politika turėtų, be kita ko, skatinti gerinti darbo sąlygas ir visiems taikyti vienodas sąlygas. EESRK ypač apgailestauja, kad per daugiau kaip 20 metų nepadaryta jokios pažangos sprendžiant svarbų profesinių kvalifikacijų pripažinimo klausimą⁽⁸⁾. Europoje turėtų būti skatinamas stažuotojų, praktikantų ir jaunųjų verslininkų judumas.

4.4 Galimybė gauti finansavimą

Siūlomos priemonės, skirtos palengvinti galimybes pasinaudoti ilgalaikiais investiciniais fondais, yra teigiamas žingsnis. Nepaisant to, tai neišspręs problemų, su kuriomis susiduria MVĮ dėl veiklos kapitalo trūkumo. MVĮ, kaip ES ekonomikos pagrindinė jėga, dėl griežtų banko rezervo taisyklių neturėtų būti diskriminuojamos teikiant joms finansavimą⁽⁹⁾. Komitetas pažymi anksčiau savo nuomonės dėl MVĮ galimybių gauti finansavimą⁽¹⁰⁾. Šiuo atveju rekomenduojame sukurti atnaujinamąsias priemones kreditams teikti, kurios sudarytų MVĮ galimybę lengvai apsirūpinti finansavimu neįkeičiant itin didelio turto⁽¹¹⁾. Šiems kreditams garantijos būtų teikiamos iš nacionalinių ar Europos išteklių. Valstybės narės taip pat turėtų pagalvoti apie kitas galimybes ir paskatas, pavyzdžiui, privačius asmenis ar šeimas, investuojančias į naujai įsteigtas MVĮ ar į jų plėtrą, tam tikrą metų skaičių atleisti nuo mokesčių. Šios priemonės turėtų papildyti pasiūlymą įvesti laisvą Europos rizikos kapitalo judėjimą per sieną, kai jis skiriamas inovacijas diegiančioms įmonėms, kaip kad siūloma I bendrosios rinkos akte, tačiau tai MVĮ finansavimo trūkumo neišspręstų.

4.5 Verslo aplinka

Siūlymas modernizuoti bankroto teisės aktus, siekiant gerinti verslo aplinką ir suteikti verslininkams antrą galimybę, yra žingsnis teisinga linkme. Vis dar liko per daug biurokratijos, kuri MVĮ, ypač mikroįmonėms dar yra neįveikiama problema. Raginame Komisiją toliau dėti pastangas mažinti administracinę naštą ir nustatyti kiekybinius ir kokybinius tikslus. Atsižvelgiant į tai, poveikio vertinimas turėtų būti nuolat gerinamas. Iki šiol vertinant administracinę naštą per daug dėmesio skiriama pačioms taisyklėms, ir iš dalies dėl šios priežasties jos yra per daug „technokratiško“ pobūdžio. Valstybės narės reglamentavimą gali labai gerai motyvuoti pageidavimu išlaikyti teikiamos

⁽⁸⁾ OL C 191, 2012 6 29, p. 103.

⁽⁹⁾ Žr. CDR IV.

⁽¹⁰⁾ OL C 351, 2012 11 15, p. 45.

⁽¹¹⁾ Sczenyeni kortelė Vengrijoje – žr.: http://www.google.com/url?sa=t&rect=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.iapmei.pt%2Fconferencia%2F1_Laslo_Krisan.ppt&ei=DM29UKvHJNGRhQeHsoGwDA&usq=AFQjCNHWIFTA7fbjHyT1ShycR1qL7tKRQ

paslaugos kokybę ir taip pasitarnauti visuomenės gerovei ir todėl toks reglamentavimas nėra būtinas ⁽¹²⁾.

4.6 Paslaugos

EESRK palankiai vertina tai, kad II bendrosios rinkos aktas numato mokėjimo paslaugų direktyvos peržiūrą, ir pažymi, kad svarbiausias peržiūros tikslas turėtų būti vartotojams ir įmonėms naudingos konkurencingos ir gerai veikiančios Europos mokėjimų rinkos plėtojimas. Ypač svarbu, kad mokėjimų paslaugomis galėtų naudotis vartotojai, tačiau taip pat turi būti užtikrinta, kad šios paslaugos būtų teikiamos saugiai, efektyviai ir pigiai. Vartotojams turėtų būti suteikta stipri apsauga neatsižvelgiant į jų naudojamą mokėjimo būdą pagal esamas griežtas vartotojų apsaugos taisykles kai kuriose valstybėse narėse. EESRK teigiamai vertina Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl teisės akto dėl daugiašalių tarpbankinių mokesčių, taikomų atsiskaitymui kortelėmis.

4.7 Bendroji skaitmeninė rinka

EESRK palankiai vertina Komisijos ketinimą mažinti sparčiojo ryšio infrastruktūros diegimo sąnaudas ir didinti jo veiksmingumą. EESRK pritaria pasiūlymui gerinti spartųjų plačiajuosčių interneto ryšių kaip techninę sąlygą elektroninei prekybai plėsti. Svarbu patvirtinti nuoseklų kainų metodologijos, naudojamos nacionalinių reguliavimo institucijų visoje ES, modelį, kad būtų užtikrintos sąžiningos, pagal tuos pačius reikalavimus nustatytos kainos. Deramai reguliuojamos elektroninių ryšių rinkos turi užtikrinti vartotojams pasirinkimo galimybę. Jei nauji operatoriai neturės prieigos prie naujos kartos prieigos tinklų, mažmeninių paslaugų vartotojams kokybės pasirinkimas bus iškreiptas ar ribotas. Visi konkurentai turėtų turėti vienodas galimybes naudotis infrastruktūra, o naujiems rinkos dalyviams ir jau įsitvirtinusiems rinkoje operatoriams turėtų būti užtikrinta prieiga prie tinklų už pagrįstą kainą (t.y. pagrįstą sąnaudomis).

4.8 Elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas viešojo pirkimo srityje

Įmonės jau seniai pageidauja, kad būtų plačiai taikomos elektroninės sąskaitos faktūros, įskaitant tarptautinėje veikloje. Todėl tvirtai remiame pasiūlymą įvesti elektroninių sąskaitų išrašymą kaip visuotinę taisyklę sudarant viešojo pirkimo sutartis. Be to, turėtų būti taikoma ir elektroninė pasiūlymų pateikimo forma. Tai, kad tokia forma netaikoma yra viena priežasčių, dėl kurios

nedidelis vienos valstybės narės MVĮ skaičius dalyvauja kitos valstybės narės viešuosiuose pirkimuose (taip pat žr. CWP 2013).

4.9 Vartotojai

4.9.1 ES rinkoje vis dar pasitaiko nesaugių vartojimo gaminių, įskaitant pažymėtus CE ženklu, kurie kelia neišvengiamą pavojų sveikatai ir saugai. Todėl EESRK džiaugiasi, kad Europos Komisija pasiūlys gaminių saugą reglamentuojančių dokumentų rinkinį, kurį sudarys bendrosios rinkos priežiūros priemonė, taikoma visiems ne maisto produktams, pasiūlymas dėl bendros gaminių saugos direktyvos ir daugiametis rinkos priežiūros pagrindų planas. BGSD peržiūra turėtų suteikti daugiau aiškumo, kaip įvairūs gaminių saugą reglamentuojantys ES teisės aktai dera tarpusavyje. Svarbiausia, turi būti didinama ir aiškiai nustatyta gamintojų atsakomybė. Visoje ES turi būti užtikrintas vienodas vykdymo užtikrinimo lygis ir veiksminga rinkos priežiūra.

4.9.2 Vaikams patrauklių gaminių saugos klausimas turi būti sprendžiamas atskirai ir turėtų išlikti draudimas gaminti maistą imituojančius produktus. ES politika privalo užtikrinti aukštesnį saugumo ir sveikatos lygį. Turėtų būti atkreiptas dėmesys į ES įmonių, kurios turi laikytis ES taisyklių, vykdomą nesąžiningą konkurenciją. Bendros gaminių saugos direktyvos peržiūra turėtų veiksmingai užkirsti kelią pavojingų gaminių patekimui į rinką, o tam reikia Europos masto rinkos priežiūros sistemos, įskaitant veiksmingas gaminių patikras prie ES išorės sienų.

4.10 Socialinė sanglauda ir socialinė verslininkystė

4.10.1 Pasiūlymai taip pavadintoje dalyje pateikiami gana dirbtinai. EESRK pripažįsta, jog šiais krizės laikais yra svarbu kovoti su socialine atskirtimi ir skurdu. Atsižvelgiant į tai, socialinė įmonė akcentuojama kaip svarbus krizės įveikimo strategijos veiksnys. Gaila, kad socialinės ekonomikos vystymui ir augimui nėra numatytos pagrindinės priemonės. Siūloma 12 pagrindinė priemonė neišspręs plintančios socialinės atskirties ir skurdo Europoje problemas. Todėl EESRK norėtų rekomenduoti aiškią socialinėms įmonėms skirtą pagrindinę priemonę, pagrįstą EESRK iniciatyva pateikiamomis rekomendacijomis, kurios, Komiteto nuomone, padės geriau spręsti socialinės sanglaudos klausimą ⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Žr. EESRK nuomonę OL C 318, 2011 10 29, p. 109, 3.2 punktą.

⁽¹³⁾ Ši sritis taip pat buvo pagrindine EESRK nuomonės tema: OL C 299, 2012 10 4, p. 165.

4.10.2 EESRK palankiai vertina pasiūlymą suteikti visiems ES piliečiams galimybę naudotis pagrindine mokėjimo sąskaita, užtikrinti skaidrius ir palyginamus sąskaitų tvarkymo mokesčius bei paprastesnę banko sąskaitų perkėlimo į kitą banką tvarką. EESRK tikisi, kad Komisija šį kartą pasiūlys privalomo pobūdžio teisės aktą, o ne savanoriško pobūdžio rekomendaciją, kokia buvo pateikta praeitų metų liepą ir labai kritikuojama. EESRK pažymi, kad skaidrumo ir mokėjimo sąskaitų tvarkymo mokesčių palyginamumo požiūriu buvo daug trūkumų arba apskritai nepavyko pasiekti nei skaidrumo, nei šių mokesčių vartotojams palyginamumo. Siūlomas ES teisės aktas turėtų užtikrinti, kad kiekvienas vartotojas turėtų teisę naudotis pagrindine mokėjimo sąskaita ir panaikinti kliūtis, trukdančias perkelti mokėjimo sąskaitas į kitą banką.

2013 m. sausio 16 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas*
Staffan NILSSON

PRIEDAS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės

Toliau pateikiami diskusijų metu atmesti pakeitimai, už kuriuos buvo atiduota ne mažiau kaip 1/4 balsų (DTT 39 straipsnio 2 punktą):

3.2 punktas (5 pakeitimas)

M. Mončio II reglamento atšaukimas neišsprendžia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimais dėl darbuotojų komandiravimo sukurtų problemų. Būtina rasti išeitį iš dabartinės padėties, kadangi tai trukdo darbuotojams įgyvendinti visas savo teises. Komisija turėtų užtikrinti, kad ekonominės laisvės neapribotų pagrindinių socialinių teisių. Komisija turėtų svarstyti pasiūlymą prie ES steigimo sutarčių pridėti socialinės pažangos protokolą. Toks protokolą išaiškintų santykį tarp pagrindinių socialinių teisių ir ekonominių laisvių, patvirtindamas, kad bendroji rinka nėra savaiminis tikslas ir buvo kuriama, kaip priemonė visų ES gyventojų socialinei pažangai užtikrinti (veiksmingai įgyvendinant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo suvestinės redakcijos 3.3 straipsnis). Taip pat būtų aišku, jog ekonominės laisvės ir konkurencijos taisyklės negali būti svarbesnės už pagrindines socialines teises ir socialinę pažangą ir negali būti aiškinama, kad jos suteikia įmonėms teisę išvengti valstybių narių socialinių ir darbo teisės įstatymų ir praktikos ar juos apciti, ar jomis naudotis nesąžiningos atlyginimų ir darbo sąlygų konkurencijos tikslais. Komisija pateikė du pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama pagerinti ir sugriežtinti Darbuotojų komandiravimo direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, įgyvendinimą ir praktinį vykdymą. Pirmuoju pasiūlymu dėl Direktyvos 96/71/EB vykdymo siekiama sustiprinti darbuotojų, kurie laikinai siunčiami į užsienį, apsaugą – pagerinti informavimą, administracinį bendradarbiavimą ir kontrolę; šis pasiūlymas vis dar svarstomas. Antrasis pasiūlymas, teiktas dėl naudojimosi teise imtis kolektyvinių veiksmų atsižvelgiant į įsisteigimo ir paslaugų teikimo laisvės (M. Mončio II reglamentą), buvo atšauktas.

Dėl pagrindinių socialinių teisių lygiavertiškumo ekonominėms laisvėms principo EESRK laikosi nuomonės, kad šį požiūrį visų pirma būtina įtvirtinti pirminėje teisėje. EESRK pažymi, jog Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo preambulės 3 konstatuojamojo dalyje ir konkrečiai 151 straipsnyje, nurodoma, kad reikia skatinti kurti geresnes gyvenimo bei darbo sąlygas, kad „palaikant jų gerėjimą būtų galima siekti jų suderinimo“ ir ypač ragina įtraukti į sutartis socialinės pažangos protokolą, taip siekiant įtvirtinti socialinių teisių lygiavertiškumo ekonominėms laisvėms principą ir aiškiai nurodyti, kad nei ekonominės laisvės, nei konkurencijos taisyklės negali būti viršesnės už pagrindines socialines teises, taip pat aiškiai apibrėžti Sąjungos tikslo siekti socialinės pažangos poveikį⁽¹⁾.

Paiškinimas

Bus pateiktas žodžiu.

Balsavimo rezultatai:

Už: 77

Prieš: 114

Susilaikė: 11

(1) OL C 376, 2011 12 22, p. 74.